

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
КРАСНОГРАДСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМУНАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Гарант
освітньої програми

Світлана
СЛАБИНСЬКА

Циклова комісія психолого-педагогічних та
природничих дисциплін, окремих методик

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Основи інклюзивної освіти
Викладач	Гажа Людмила Володимирівна
Контактний телефон викладача	0502124367
E-mail викладача	luda2581@ukr.net
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Професійна кваліфікація	Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти
Додаткова спеціалізація	Асистент учителя Вчитель англійської мови в початкових класах
Статус освітнього компонента	вибірковий
Формат освітнього компонента	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг освітнього компонента в кредитах ECTS	3,0
Посилання на освітній сайт викладача	https://sites.google.com/view/gaza15082022?usp=sharing
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Освітній компонент «Основи інклюзивної освіти» вивчається здобувачами освіти спеціальності «Початкова освіта» на четвертому курсі у восьмому семестрі. «Основи інклюзивної освіти» розроблена таким чином, щоб надати здобувачам освіти необхідні теоретичні знання та практичні уміння, які сприятимуть формуванню їхньої професійної компетентності для роботи в умовах НУШ.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою курсу є засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти. Сформувані усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами; забезпечити досконале володіння стратегіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами; сформувати навички диференційованого викладання та оцінювання; виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності	
4. Результати навчання (компетентності)	
Після завершення вивчення цього курсу ви будете готові:	
– Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику	

підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми; – Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмету; – Впроваджувати у практику сучасні освітні технології; – Організовувати роботу з батьками, надавати їм консультативну допомогу з актуальних і проблемних питань; – Дотримуватись правил охорони праці і безпеки життєдіяльності, внутрішнього трудового розпорядку і посадової інструкції. – Здійснювати комунікацію, – орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач; – Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету; – Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя. – Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію;					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції					
семінарські заняття / практичні / лабораторні			22		
самостійна робота			68		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний/ Вибірковий	
Восьмий	Початкова освіта	Четвертий		Вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Тема 2. Інклюзія-стратегія міжнародного та	Практичне	1,2,5,8,10 11,12,13,14,15,16,17	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2години)	Максимальний бал - 5	тиждень

українського законодавства.					
Тема 3. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.	Практичне	1,2,6,7,8	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 4. Інклюзивні школи – ефективні школи.	Практичне	11,12,13,14,15,16,17	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 5. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти.	Практичне	6,7,9,12,16	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 6. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання.	Практичне	2,3,4,8,11,12	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Самостійна робота				Максимальний бал – 5	
Модульний контроль			1	Максимальний бал – 5	
Тема 7. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів.	Практичне	1,2,3,11,12,13,14,16	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень

Тема 8.Індивідуальний навчальний план та його складові.	Практичне	12,15,17,18	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 9. Психолого-педагогічне оцінювання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.	Практичне	2,13,16	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 10. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з особливими потребами.	Практичне	20,21,24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 11. Диференційоване викладання як засіб задоволення навчальних потреб усіх здобувачів освіти.	Практичне	20,21,23,24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Тема 12. Розвиток міжособистісних стосунків в учнівському колективі.	Практичне	7	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальний бал - 5	тиждень
Самостійна робота				Максимальний бал – 5	
Модульний контроль			1	Максимальний бал – 5	
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу	максимальна оцінка – 5 балів. Загальна система оцінювання включає оцінки за лекційні заняття практичні заняття, за контрольну роботу та самостійну роботу. Також враховуються виконання завдання репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів
Вимоги до письмової роботи	Ви повинні виконати контрольну роботу, що складається з теоретичного питання, практичного та творчого завдань. Також враховуються виконані завдання частково-пошукового та творчого рівнів, що передбачають написання творів-міркувань, есе, власних роздумів над даною проблемою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активної комунікації у групі з дотриманням правил академічної доброчесності. При виконанні завдань творчого рівня неприпустимі плагіат та списування. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ та творчих завдань із теми. Якщо здобувач освіти пропустив (не відпрацював) більше 50% занять.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Архітектурна доступність шкіл: навчально-методичний посібник/за заг. ред. Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О.В; колек. авторів: Азін В.О., Грибальський Я.В., Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В. Київ, 2012. 88 с.
2. Данілавичюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012.
3. Біла О. О. Першооснови соціально-педагогічного проектування: навчально-методичний посібник. Одеса: Астропринт, 2012. 260 с.
4. Білецька Л. Інклюзивне навчання : перші кроки в Україні. *Дошкільне виховання*. 2007. № 4. С. 12 – 15.
5. Даниленко Л.І. Управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій. *Інклюзивна школа: особливості організації та управління*: Навч.-мет. пос. Київ:2007. 128с.
6. Єфімова С.М. Налагодження партнерських стосунків з родинами / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навч. – мет. пос. Київ, 2007. 128с.
7. Єфімова С.М., Корольок С.В. Лідерство та інклюзивна освіта: навчально-методичний посібник. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 164 с.
8. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні». *Відомості Верховної Ради*. 2006. № 2 – 3. С. 36 – 42.
9. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: Навч.-мет. пос. / Кол. упорядн.: Патрикеева О. О., Софій Н.З., Луценко І. В., Василяшко І. П. Під заг. ред. Шинкаренка В. І., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2013. 96 с.
10. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Засеркова, А. О. Трейтак. Київ, 2016. 68 с.
11. Колупаєва А.А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи. *Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади*: Монографія. Київ: Педагогічна думка, 2007. 458 с.
12. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. Київ: Самміт- Книга, 2009. 272 с.
13. Колупаєва А.А. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / за заг. А.А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 308 с.
14. Колупаєва А. Особливості управління інклюзивною школою. *Директор школи*. 2011.

№11(635). С. 23.

15. Колупаєва А.А., Данілавичюте Е.А., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посібник. Київ: «А.С.К.», 2012. 192 с.

16. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Харків: Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. 160 с.

17. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Путівник для педагогів та батьків дітей з особливими потребами. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Харків: Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. 112 с.

18. Корж. А.С. Подготовка образовательного учреждения к инклюзивному образованию. *Начальная школа*. 2014. № 4. С. 89–90.

19. Кравченко Г.Ю. Інклюзивна освіта. Харків: Ранок, 2014. 144 с.

20. Засенко В.В. Інтеграція осіб з порушеннями слуху: проблеми, пошуки, перспективи. *Крок до компетентності та інтеграції в суспільство*: Науково-методичний збірник. Київ: Контекст, 2000. 286 с.

21. Ленів З. П. Арттерапія в інклюзивній освіті. *Корекційна педагогіка та психологія*: Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. Вип. 11. С. 96 – 98.

22. Лернер Е.И. Похожие и непохожие. Отношение к детям с ограниченными возможностями. Москва: Акад. проект, 2001. 64с.

23. Максимова Н.Ю., Милютина Е.Л. Курс лекций по детской психологии: Учебное пособие. Ростов н. Д.: Феникс, 2000. 576с.

24. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків: навчальний посібник. Київ: Літера ЛТД, 2005. Ч. I. 272 с. 10.2.

25. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та розумового розвитку/За ред. Вавіної Л.С. Київ: «АТОПОЛ», 2010. 242 с.

26. Рейда К. Навчально-реабілітаційний центр для дітей із вадами фізичного та розумового розвитку. *Дефектологія*. 2001. №3. С.46-47.

Допоміжна література

1. Єфімова С.М. Налагодження партнерських стосунків з родинами / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навч. – мет. пос. Київ, 2007. 128с.

2. Єфімова С.М., Королюк С.В. Лідерство та інклюзивна освіта: навчально-методичний посібник. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 164 с.

3. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні». *Відомості Верховної Ради*. 2006. № 2 – 3. С. 36 – 42.

4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Путівник для педагогів та батьків дітей з особливими потребами. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Харків: Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. 112 с.

5. . Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посіб. Київ: Київськ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. 288 с

7. Матвєєва Н.О. Інклюзивна освіта: навчально-методичний супровід самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ, 2015. 160 с.

8. Методичне забезпечення діяльності педагогічних працівників дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів щодо роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку: Наук.-метод. пос. / За ред. Н.І.Клокар, О.В.Чубарук. Біла Церква: КОІПОПК, 2006. 121 с.

9. Програма курсу «Асистент вчителя в системі інклюзивного навчання» Упор. матеріалів: Красюкова-Еннс О.В., Найда Ю.М., Байда Л.Ю. Київ: Канадський центр вивч. Інвал.; ВФ «Крок за кроком», 2012. 12 с.

10. Розвиток політики інклюзивних шкіл. Інтегроване планування послуг, їх надання та фінансування в Канаді: посібник/ Дж.Блейз, Е.Чорнобой, Ш.Крокер, Е.Страт, О.Красюкова-Еннс. Київ: Паливода А.В., 2012 46 с.

11. Сиротюк О.Л. Синдром дефіциту уваги з гіперактивністю. Діагностика, корекція і практичні рекомендації батькам і педагогам. – Київ: ТЦ Сфера, 2003 125 с.

12. Синьова Є.П. Тифлопедагогіка. Теорія виховання сліпих та слабозорих дітей. Київ, 2009. 212 с.

13. Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями/ Авт.-упор. Безпалько О.В., Губарева Т.Г. Київ: Метод. рек., 2002. 212с.

14. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі:

навчально-методичний посібник/за заг. редакцією Колупасової А.А. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с.

15. Управління педагогічними інноваціями в інклюзивній освіті: Навч. пос. / А.М.Ананьєв, С.В.Воронова, М.В.Малік та ін.; за заг. ред. С.К.Хаджирадевої. Київ: Освіта України, 2014. 244с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Закон України «Про освіту» URL: www.zakon3.rada.gov.ua
2. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект). URL: www.mon.gov.ua
3. Концепція розвитку інклюзивної освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 №912). URL: www.mon.gov.ua
4. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Технологія індивідуального планування: посібник URL: <http://www.education-inclusive.com>